

Rada
Európskej únie

V Bruseli 3. júna 2022
(OR. en)

9826/22

RHJ 5

POZNÁMKA

Od: Generálny sekretariát Rady
Komu: Delegácie

Predmet: Vzťahy s Jordánskom
– pozícia Európskej únie na štrnástom zasadnutí Asociačnej rady
(Ammán, 2. júna 2022)

Delegáciám v prílohe zasielame pozíciu Európskej únie na štrnástom zasadnutí Asociačnej rady EÚ-Jordánsko.

ŠTRNÁSTE ZASADNUTIE ASOCIAČNEJ RADY EÚ - JORDÁNSKO
(AMMÁN, 2. JÚNA 2022)

Vyhlásenie Európskej únie

1. EÚ pri príležitosti **štrnásteho zasadnutia Asociačnej rady EÚ – Jordánsko** opätovne potvrdzuje svoj záväzok ďalej rozvíjať silné partnerstvo medzi EÚ a Jordánskom. Strategické priority EÚ pre demokratické, stabilnejšie, ekologickejšie a prosperujúcejšie južné susedstvo sú načrtnuté v revidovanej európskej susedskej politike¹, v záveroch Európskej rady z 10. – 11. decembra 2020², v programe pre Stredozemie o obnovenom partnerstve s južným susedstvom z 9. februára 2021 a v následných záveroch Rady zo 16. apríla 2021³.

2. **Európska únia a Jordánsko majú silné a vzájomné partnerstvo.** Dôkazom sú mnohé zasadnutia, ktoré sa od júna 2019 uskutočnili medzi Jordánskom a inštitúciami Európskej únie, a to aj na najvyššej úrovni, dialógy na vysokej úrovni v kontexte multilaterálnych a regionálnych fór, zasadnutie Asociačného výboru EÚ – Jordánsko v máji 2021 a zasadnutia podvýborov v rokoch 2020 a 2021, ako aj spolupredsedenstvo Únie pre Stredozemie, pričom sa zdôrazňuje vzájomný prínos našej trvalej angažovanosti.

3. Priority partnerstva stelesňujú ciele nového, ambiciózneho a inovačného **programu pre Stredozemie** stanoveného v spoločnom oznámení Komisie a vysokého predstaviteľa o južnom susedstve. Podporuje sa v ňom účinné a včasné vykonávanie hlavných iniciatív hospodárskeho a investičného plánu⁴, ktoré posilnia partnerstvo EÚ s krajinami južného susedstva vrátane Jordánska a pomôžu chrániť naše spoločné statky v Stredozemí. Nový program ponúka príležitosti na vytváranie nových partnerstiev v oblasti strategických priorít zelenej a digitálnej transformácie, ktoré prispievajú k udržateľnosti, prosperite a odolnosti.

¹ JOIN(2015) 50 final z 18. 11. 2015.

² EUCO 22/20.

³ JOIN(2021) 2 final.

⁴ Spoločné oznámenie „Obnovené partnerstvo s južným susedstvom – Nový program pre Stredozemie“, JOIN(2021) 2 final z 9. februára 2021.

4. V záujme ďalšieho posilnenia pevného a viacúrovňového vzťahu sa prioritami partnerstva podporí vykonávanie dohody o pridružení medzi EÚ a Jordánskom, ktorou sa partnerstvo bude riadiť. **Priority partnerstva medzi EÚ a Jordánskom sú vyjadrením spoločnej zodpovednosti a stelesňujú naše spoločné ciele, ktorými sú spoločný priestor mieru, demokracie a ľudských práv, právneho štátu, prosperity a stability.** Poskytujú rámec pre našu nepretržitú a posilnenú politickú a operačnú angažovanosť a zároveň umožňujú flexibilitu na prispôsobenie sa meniacim sa okolnostiam.

5. EÚ a Jordánsko sa preto zaväzujú ďalej prehĺbovať dialóg a spoluprácu v súvislosti s tromi **vzájomne sa posilňujúcimi cieľmi, ktoré sa odrážajú v prioritách partnerstva medzi EÚ a Jordánskom na roky 2021 – 2027**: 1. posilnenie spolupráce v oblasti regionálnej stability a bezpečnosti vrátane boja proti terorizmu, 2. podpora udržateľnej hospodárskej stability, zeleného, digitálneho, inkluzívneho rastu a rastu založeného na vedomostiach, kvality vzdelávania a vytvárania dôstojných pracovných miest a 3. posilnenie dobrej správy vecí verejných, právneho štátu, demokratickej reformy a dodržiavania ľudských práv. Spolupráca bude prebiehať aj v súvislosti s niekoľkými **prierezovými prioritami**, ako sú migrácia a mobilita, vrátane ďalšieho vykonávania partnerstva v oblasti mobility. EÚ sa bude naďalej prednostne zameriavať na obnovu po pandémie COVID-19 a na hospodárske, sociálne a politické začlenenie zraniteľných skupín, mladých ľudí a žien do rôznych oblastí spolupráce s Jordánskom. EÚ v tejto súvislosti opätovne potvrdzuje svoj záväzok pomáhať Jordánsku pri poskytovaní podpory utečencom hľadajúcim ochranu v Jordánsku a pri posilňovaní odolnosti Jordánska.

6. **Politické priority Európskej únie na roky 2019 – 2024** (nový strategický program pre Úniu na roky 2019 – 2024⁵), ktoré slúžia na riešenie hlavných výziev, ktorým EÚ čelí, zahŕňajú transformáciu EÚ na moderné, klimaticky neutrálne a konkurencieschopné hospodárstvo efektívne využívajúce zdroje (Európska zelená dohoda); migráciu, využívanie digitálnej transformácie prostredníctvom investícií do podnikania, výskumu a inovácie; posilnenie vzťahov EÚ so susednými krajinami a partnermi; a dodržiavanie základných práv a zásad právneho štátu na celom svete. Aj tieto priority budú formovať spoluprácu EÚ s Jordánskom.

7. EÚ a Jordánsko budú svoje partnerstvo ďalej rozvíjať. EÚ uznáva význam jordánskeho programu politických a hospodárskych reforiem v súlade s odporúčaniami kráľovského výboru na modernizáciu politického systému, národnej vízie a stratégie „Jordánsko 2025“ a orientačného výkonného programu vlády na roky 2021 – 2024 (GIEP) a je pripravená podporiť ich vykonávanie.

⁵ EUCO 9/19 z 20. 6. 2019.

8. Na **šiestej bruselskej konferencii o budúcnosti Sýrie a okolitého regiónu**, ktorú Európska únia usporiadala 10. mája 2022, EÚ opätovne potvrdila, že v mene medzinárodného spoločenstva uznáva chvályhodnú veľkorysosť obyvateľstva a orgánov Jordánska pri poskytovaní útočiska sýrskym utečencom. EÚ opätovne zdôrazňuje, že nie sú vytvorené podmienky pre bezpečný, dôstojný a dobrovoľný návrat utečencov v súlade s medzinárodným právom a normami OSN. EÚ bude naďalej podporovať Jordánsko v jeho holistickom prístupe k utečeneckej kríze, pričom zohľadní prvky vonkajšieho rozmeru uvedené v oznámení Európskej komisie o pakte o migrácii a azyle⁶, a pri maximalizácii vplyvu, a to aj pokiaľ ide o kľúčové vzájomné záväzky z tejto konferencie a predchádzajúcich konferencií. EÚ bude naďalej pomáhať Jordánsku pri poskytovaní podpory utečencom hľadajúcim ochranu a pomoc v Jordánsku a zraniteľným hostiteľským komunitám a zároveň pri posilňovaní odolnosti a sociálnej súdržnosti Jordánska vrátane neustálej angažovanosti pri zmiernovaní účinkov pandémie COVID-19. EÚ a Jordánsko budú naďalej pracovať na trvalých riešeniach pre utečencov a hostiteľské komunity, okrem iného prostredníctvom ďalšej podpory inkluzívnych vnútroštátnych prístupov k tvorbe politík a programov, pokiaľ ide o prístup k pracovným príležitostiam, sociálnym službám, vzdelávaniu, živobytíu a sebestačnosti. Podľa nášho spoločného názoru to umožní uplatňovať udržateľnejšie inkluzívne prístupy a prispeje k odolnejšiemu hospodárstvu a spoločnosti.

9. Na piatej bruselskej konferencii, ktorá sa konala v roku 2021, medzinárodné spoločenstvo prisľúbilo na rok 2021 a ďalšie roky 5,3 miliardy EUR. Z tejto sumy prisľúbila EÚ 3,7 miliardy EUR, pričom 1,12 miliardy EUR poskytla Európska komisia a 2,6 miliardy EUR členské štáty EÚ. EÚ ako celok zostáva najväčším darcom, pričom od začiatku krízy v roku 2011 kolektívne zmobilizovala na riešenie jej dôsledkov 24,9 miliardy EUR určených na humanitárnu pomoc a pomoc v oblasti stabilizácie a budovania odolnosti. Od vypuknutia krízy v Sýrii vyčlenila EÚ pre Jordánsko takmer 3,5 miliardy EUR, z čoho približne 1,2 miliardy EUR ako reakciu na krízu v Sýrii vrátane humanitárnej pomoci a podpory odolnosti zraniteľných hostiteľských komunit a utečencov zo Sýrie, najmä prostredníctvom Regionálneho trustového fondu EÚ zriadeného v reakcii na krízu v Sýrii a približne 1,3 miliardy EUR vo forme dvojstrannej pomoci.

10. EÚ je naďalej plne odhodlaná politicky a finančne podporovať **Agentúru OSN pre pomoc a prácu v prospech palestínskych utečencov na Blízkom východe (UNRWA)**, ktorá je kľúčovou súčasťou reakcie na potreby palestínskych utečencov v oblasti ľudského rozvoja a ochrany. EÚ a UNRWA podpísali v tejto súvislosti 17. novembra 2021 spoločné vyhlásenie⁷. EÚ si veľmi váži úlohu Jordánska, pokiaľ ide o presadzovanie udržateľnej podpory pre UNRWA, ako aj prijímanie palestínskych utečencov a poskytnutie priestorov ústrediu UNRWA. EÚ tiež konštatuje, že situácia palestínskych utečencov a samotnej UNRWA je naďalej zložitá. EÚ uznáva a vysoko oceňuje kľúčový príspevok Jordánska k zachovaniu bezpečnosti, stability a rozvoja v regióne, ktorého významným dôkazom je jeho tradičná podpora mierového procesu na Blízkom východe a jeho úsilie o zmiernenie humanitárnych dôsledkov kríz v Sýrii, Iraku a Libanone.

⁶ COM(2020) 609 final z 23. 9. 2020.

⁷ Spoločné vyhlásenie EÚ a UNRWA o podpore EÚ pre UNRWA (2021 – 2024).

11. EÚ oceňuje úsilie Jordánska v oblasti zdravotnej reakcie na COVID-19, a to aj pokiaľ ide o utečencov, ktorých Jordánsko prijíma. EÚ podporila národný plán **pripravenosti a reakcie na COVID-19** v Jordánsku, ktorý prispieva k cieľom udržateľného rozvoja tým, že podporuje poskytovanie kvalitných, spravodlivých a cenovo dostupných služieb zdravotnej starostlivosti sýrskym utečencom a zraniteľným Jordáncom a pomáha ministerstvu zdravotníctva pri zvládaní pandémie. EÚ pomáhala ministerstvu zdravotníctva pri obstarávaní bežných imunizačných vakcín na rok 2021 pre 20 % obyvateľstva s pobytom v Jordánsku. EÚ podporila obstaranie 438 000 dávok vakcín proti ochoreniu COVID-19 prostredníctvom nástroja COVAX financovaného v rámci Regionálneho trustového fondu EÚ zriadeného v reakcii na krízu v Sýrii, vďaka čomu sa Jordánsko stalo jednou z prvých krajín na svete, ktoré začali očkovanie utečencov proti ochoreniu COVID-19. EÚ poskytla v **rámci pomoci Jordánsku pri riešení vplyvu pandémie** 418 miliónov EUR na reakciu na núdzové situácie, posilnenie systému zdravotnej starostlivosti, ako aj na riešenie sociálno-ekonomického vplyvu. EÚ nabáda Jordánsko, aby popri uvoľňovaní obmedzení súvisiacich s ochorením COVID-19 v hospodárskych odvetviach rýchlo zrušilo aj obranné nariadenia.

12. Pokiaľ ide o **vojenskú agresiu Ruska voči Ukrajine**⁸, EÚ čo najdôraznejšie odsúdila túto nevyprovokovanú a neopodstatnenú agresiu, ktorá výrazne porušuje medzinárodné právo a zásady Charty Organizácie Spojených národov a oslabuje európsku a globálnu bezpečnosť a stabilitu. EÚ žiada, aby Rusko okamžite ukončilo svoje vojenské akcie, bezpodmienečne stiahlo všetky ozbrojené sily a vojenské vybavenie z celého územia Ukrajiny a plne rešpektovalo územnú celistvosť, zvrchovanosť a nezávislosť Ukrajiny v rámci jej medzinárodne uznaných hraníc. EÚ vyjadruje poľutovanie nad tragickými stratami na životoch a ľudským utrpením spôsobenými ruskou agresiou. Ruská vojenská agresia voči Ukrajine prinútila milióny ľudí opustiť svoje domovy.

12a. EÚ víta v tejto súvislosti podporu, ktorú Jordánsko vyjadrilo rezolúciám Valného zhromaždenia Organizácie Spojených národov z 2. marca 2022⁹ a 24. marca 2022¹⁰, v ktorých sa žiada, aby Rusko okamžite ukončilo vojenskú agresiu voči Ukrajine, a vyzýva na civilnú ochranu a prístup humanitárnej pomoci na Ukrajine. EÚ je presvedčená, že Jordánsko bude v tejto súvislosti naďalej poskytovať podporu na multilaterálnych fórach, a nabáda ho, aby odsúdilo ruskú agresiu voči Ukrajine.

13. EÚ je znepokojená ruskými štátom podporovanými dezinformáciami a masívnou manipuláciou s informáciami, ktorá sa používa na ospravedlnenie a podporu vojenskej agresie voči Ukrajine, ako aj na podkopávanie pozície EÚ v tejto otázke, pričom sa zameriava na spoločnosti EÚ a susedných krajín a vážne skresľuje a manipuluje fakty. Je veľmi znepokojujúce, že falošné prokremľské tvrdenia sa intenzívne šíria v médiách a na sociálnych sieťach v arabskom jazyku v celom regióne Blízkeho východu a severnej Afriky vrátane Jordánska. EÚ je pripravená podeliť sa s Jordánskom a so všetkými partnermi o svoje postupy a odborné znalosti v boji proti prokremľským dezinformáciám.

⁸ EUCO 18/22 z 24. 2. 2022 a EUCO 1/22 z 25. 3. 2022.

⁹ Rezolúcia Valného zhromaždenia Organizácie Spojených národov GA/12407 z 2. 3. 2022.

¹⁰ Rezolúcia Valného zhromaždenia Organizácie Spojených národov GA/12411 z 24. 3. 2022.

Posilnenie spolupráce v oblasti regionálnej stability a bezpečnosti vrátane boja proti terorizmu

14. EÚ opätovne potvrdzuje, že oceňuje aktívnu diplomatickú úlohu Jordánska vrátane jeho konštruktívnej a účinnej angažovanosti v rámci **Organizácie Spojených národov** v prospech všeobecného dobra, multilateralizmu a poriadku založeného na pravidlách. EÚ a Jordánsko sú pevnými partnermi v oblasti zahraničnej a bezpečnostnej politiky a zamerajú sa na posilnenie spolupráce v oblasti regionálnej stability a bezpečnosti vrátane boja proti terorizmu.

15. EÚ oceňuje konštruktívnu úlohu, ktorú Jordánsko od roku 2012 zohráva ako spolupredseda Únie pre Stredozemie. EÚ a Jordánsko budú naďalej konštruktívne spolupracovať ako spolupredsedovia Únie pre Stredozemie s cieľom podporiť silné partnerstvo naprieč Stredozemím. Vďaka Únii pre Stredozemie sa zvyšuje vlastná zodpovednosť, vyvíjajú sa zmysluplné riešenia na zvládanie spoločných výziev a vytvárajú sa spoločné príležitosti v kľúčových oblastiach, ako sú životné prostredie a hospodárenie s vodami, tvorba dôstojných pracovných miest, začleňovanie mladých ľudí a posilnenie postavenia žien.

16. EÚ uznáva **strategickú úlohu, ktorú Jordánsko zohráva pre stabilitu tohto regiónu**, a bude s ním naďalej úzko spolupracovať v snahe nájsť spravodlivé a komplexné riešenie izraelsko-palestínskeho konfliktu, ktorým sa ukončí okupácia a ktoré bude založené na existencii dvoch štátov, Izraelského štátu a nezávislého, demokratického, celistvého, zvrchovaného a životaschopného Palestínskeho štátu, ktoré budú vedľa seba existovať v mieri a bezpečnosti a vzájomne sa budú uznávať, pričom Jeruzalem bude hlavným mestom oboch štátov. EÚ a jej členské štáty budú naďalej rešpektovať medzinárodný konsenzus o Jeruzaleme, ktorý je obsiahnutý v relevantných rezolúciách Bezpečnostnej rady Organizácie Spojených národov (BR OSN) vrátane rezolúcie č. 478, až pokiaľ sa nevyrieši konečný štatút Jeruzalema. EÚ pripomína osobitný význam posvätných miest a dôrazne vyzýva na zachovanie *statusu quo* v súvislosti s Chrámovou horou/posvätným miestom Haram al-Šaríf, ktorý bol ustanovený v roku 1967, v súlade s predchádzajúcimi dohovormi a s ohľadom na osobitnú úlohu Jordánska uznanú aj v mierovej dohode medzi Jordánskom a Izraelom z roku 1994.

16a. EÚ víta trojstrannú spoluprácu medzi Jordánskom, Egyptom a Irakom a jej prínos k regionálnej stabilite.

17. EÚ opätovne potvrdzuje nevyhnutnosť dosiahnutia udržateľného, dôveryhodného a inkluzívneho politického riešenia **krízy v Sýrii** v súlade so Ženevským komuniké a všetkými aspektmi rezolúcie Bezpečnostnej rady Organizácie Spojených národov č. 2254 a bude naďalej spolupracovať s Jordánskom na jej vykonávaní. Rada EÚ pre zahraničné veci 24. januára 2022 zopakovala, že kým sa sýrsky režim nezapojí do politického riešenia konfliktu, nebude možná žiadna normalizácia vzťahov, zrušenie sankcií ani obnova. EÚ naďalej vyzýva na dodržiavanie dohody o zmiernení napätia na severozápade Sýrie, dosiahnutie stability na juhu Sýrie, ktorá je pre Jordánsko zásadne dôležitá, ochranu civilného obyvateľstva a na neobmedzený, bezpečný a udržateľný prístup humanitárnej pomoci. EÚ tiež vyzýva na stabilizáciu severovýchodnej Sýrie a pripomína svoje plné odhodlanie bojovať proti obnoveniu činnosti Dá'išu prostredníctvom činnosti globálnej koalície proti Dá'iš. Znížením násillia sa prispeje k podpore ženevského politického procesu sprostredkovaného OSN s cieľom nájsť trvalé riešenie konfliktu. EÚ uznáva bezpečnostné obavy Jordánska, najmä pokiaľ ide o pašovanie drog. Naďalej zároveň podporuje úsilie osobitného vyslanca OSN Geira O. Peddersena vrátane jeho navrhovanej politiky postupných krokov.

17a. EÚ uznáva právo sýrskych utečencov na bezpečný, dobrovoľný a dôstojný návrat do svojich domovov, keď sa vytvoria podmienky na návrat stanovené Vysokým komisárom OSN pre utečencov (UNHCR), a bude naďalej podporovať spoluprácu v regióne v záujme všetkých Sýrčanov. EÚ konštatuje, že vzhľadom na pokračujúce porušovanie medzinárodného humanitárneho práva a iné porušovanie ľudských práv takéto podmienky pre návrat utečencov v súlade s medzinárodným právom zatiaľ vytvorené nie sú. EÚ uznáva kľúčovú úlohu, ktorú Jordánsko spolu s ďalšími krajinami zohráva pri prijímaní sýrskych utečencov, ktorí utiekli pred konfliktom, a oceňuje vládu a obyvateľstvo Jordánska za to, že už toľko rokov Sýrčanov prijímajú a poskytujú im útočisko. EÚ nabáda Jordánsko, aby v súvislosti s prijímaním sýrskych utečencov naďalej uplatňovalo inkluzívny prístup.

18. EÚ konštatuje, že Jordánsko naďalej čelí hrozbám, ktoré predstavuje **terorizmus** a násilný extrémizmus. EÚ víta mnohostranný prístup Jordánska vrátane zapojenia sa do globálnej koalície proti Dá'išu, ktorý napriek tomu, že stratil svoj teritoriálny rozmer, naďalej funguje vo forme povstaleckých skupín v Iraku a Sýrii, ako aj prostredníctvom s ním spojených skupín v iných oblastiach sveta, v Afrike a Ázii. EÚ tiež oceňuje úlohu Jordánska pri podpore predchádzania násilnému extrémizmu v rámci Organizácie Spojených národov. EÚ oceňuje Jordánsko, a zvlášť Jeho Veličenstvo kráľa Abdulláha II., za iniciatívu „Aqabský proces“ a za jeho záväzok v súvislosti s tzv. Výzvou na činnosť z Christchurch. EÚ opakuje, že všetky protiteroristické opatrenia sa musia uskutočňovať v súlade s medzinárodným právom, predovšetkým medzinárodným právom v oblasti ľudských práv, humanitárnym právom a medzinárodným utečeneckým právom.¹¹

¹¹ Závery Rady z 15. júna 2020 o vonkajšej činnosti EÚ v oblasti predchádzania terorizmu a násilnému extrémizmu a boja proti nim (8868/20).

19. EÚ a Jordánsko budú naďalej spolupracovať v oblasti predchádzania **násilnému extrémizmu a boja** proti nemu, a to najmä medzi mladými ľuďmi a deťmi. EÚ nabáda Jordánsko, aby sa priebežne venovalo príčinám radikalizácie prostredníctvom celospoločenského prístupu. EÚ vyzýva Jordánsko, aby posilnilo svoj regulačný a inštitucionálny rámec na predchádzanie praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu a boj proti nim s cieľom urýchlene odstrániť nedostatky, ktoré v októbri 2021 zistila Finančná akčná skupina (FATF), a dodržiavalo medzinárodné normy v oblasti boja proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu. EÚ bude v tejto oblasti Jordánsku naďalej pomáhať a poskytovať technickú pomoc a odborné znalosti prostredníctvom Globálneho nástroja na boj proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu v záujme rýchleho vyradenia Jordánska zo zoznamu. EÚ nabáda jordánske orgány, aby sa zapojili do rokovaní s Europolom o pracovnej dohode s cieľom uľahčiť štruktúrovanú spoluprácu a aby začali rokovania s Európskou komisiou o medzinárodnej dohode, ktorá by umožnila výmenu osobných údajov medzi Europolom a Jordánskom.

20. EÚ je odhodlaná posilniť podporu Jordánska vo všetkých otázkach súvisiacich s **integrovaným riadením hraníc**, a to aj s cieľom stabilizovať vonkajšie hranice Jordánska a bojovať proti regionálnej hrozbe obchodovania s drogami v súlade s medzinárodným právom v oblasti ľudských práv, humanitárnym právom a medzinárodným utečeneckým právom. EÚ a Jordánsko posilnia vzájomnú spoluprácu v oblasti bezpečnostnej ochrany letectva.

Podpora udržateľnej hospodárskej stability, zeleného, digitálneho, inkluzívneho rastu a rastu založeného na vedomostiach, kvality vzdelávania a vytvárania dôstojných pracovných miest

21. **Pandémia COVID-19** ďalej zvýšila tlak na sektory zdravotníctva, vzdelávania a hospodárstva. EÚ bude naďalej spolupracovať s Jordánskom v jeho úsilí o obnovu po kríze, pričom bude klásť dôraz na zelenú a digitálnu transformáciu, zvyšovanie odolnosti a inkluzívne vytváranie prosperity a dôstojných pracovných príležitostí. Európska komisia prijala 16. februára 2022 vykonávacie rozhodnutie, ktorým sa jordánske potvrdenia o očkovaní uznávajú za rovnocenné s európskymi a ktorým sa Jordánsko prepojilo so systémom digitálneho COVID preukazu EÚ.

22. EÚ nabáda Jordánsko, aby účinne vykonávalo hospodárske a administratívne reformy, a opätovne potvrdzuje svoju podporu v tomto smere a svoju pripravenosť úzko spolupracovať s európskymi darcami a medzinárodnými finančnými inštitúciami s cieľom ďalej koordinovať a zladiť kolektívnu podporu tak, aby sa Jordánsku pomohlo dosiahnuť včasný a konkrétny pokrok v jeho reformných prioritách. Na tento účel by sa mali plne využiť aj rôzne možnosti finančnej pomoci, ktoré EÚ poskytuje partnerským krajinám vo svojom susedstve.

23. EÚ nabáda Jordánsko, aby prostredníctvom posilnenej medzirezortnej koordinácie a s pokračujúcou podporou zo strany EÚ vykonávalo najpotrebnejšie štrukturálne reformy zamerané na lepšie verejné služby a riadenie zdrojov, zodpovednosť a transparentnosť, ako aj na zlepšenie podnikateľského a investičného prostredia a vytváranie pracovných miest, najmä pre mladých ľudí a ženy, a to aj v odvetviach založených na znalostiach. Sociálne zabezpečenie, dôstojné pracovné podmienky a odmeňovanie sú základnými aspektmi ochrany živobytia a podpory súkromného sektora a investícií; tieto skutočnosti by sa mali zohľadniť v nadchádzajúcich zmenách pracovného práva.

24. EÚ oceňuje a podporuje iniciatívy na zvýšenie **účasti žien** vo verejnej sfére vrátane hospodárstva a politickej scény na miestnej a celoštátnej úrovni, a to aj s cieľom zvýšiť ich podiel na pracovnej sile a medzi činiteľmi s rozhodovacími právomocami, pričom berie na vedomie spoločné oznámenie o akčnom pláne EÚ pre rodovú rovnosť a posilnenie postavenia žien vo vonkajšej činnosti na roky 2021 – 2025¹². Ide o dôležitý krok v rámci podpory rodovej rovnosti, ktorý pravdepodobne zvýši úroveň hospodárskej činnosti a prispeje k hospodárskemu rastu Jordánska. EÚ poukazuje na osobitný význam organizácií občianskej spoločnosti a práce aktivistov pri podpore práv žien a presadzovaní rodovej rovnosti. EÚ víta národnú stratégiu pre ženy v Jordánsku na roky 2020 – 2025 a ústavné zmeny z roku 2022 a nabáda Jordánsko, aby sa ďalej usilovalo o rovnosť práv, zvýšenie hospodárskej účasti a posilnenie sociálneho postavenia žien. EÚ vyzýva Jordánsko, aby presadzovalo rodovú rovnosť, a to aj prostredníctvom úprav legislatívneho rámca, praktického vykonávania vnútroštátnych právnych predpisov, ako aj reforiem trhu práce, ktorými sa riešia prekážky zamestnanosti žien a mladých ľudí, a je pripravená Jordánsko v tomto úsilí podporovať.

25. V nadväznosti na dva úspešné **programy makrofinančnej pomoci** s Jordánskom vo výške 180 miliónov EUR a 200 miliónov EUR, ktoré boli v plnej výške vyplatené v rokoch 2015 a 2019, poskytla EÚ Jordánsku v roku 2020 makrofinančnú pomoc vo výške 700 miliónov EUR. Táto suma zahŕňa ako súčasť zvýšenej podpory EÚ Jordánsku dodatočných 200 miliónov EUR v reakcii na pandémie COVID-19 popri už schválenej makrofinančnej pomoci-III vo výške 500 miliónov EUR. Prvé dve tranže vo výške 250 miliónov EUR boli vyplatené v novembri 2020 a júli 2021. Tretia tranža vo výške 200 miliónov EUR zostáva k dispozícii do apríla 2023. Makrofinančná pomoc je podmienená prijatím súboru štrukturálnych reforiem v oblasti riadenia verejných financií, verejnoprospešných služieb, sociálnej politiky, politiky trhu práce a správy vecí verejných, ktoré boli dohodnuté s jordánskymi orgánmi v memorande o porozumení. Je to dôležité z hľadiska podpory realizácie reforiem, ktoré zvyšujú odolnosť hospodárstva krajiny a posilňujú jeho schopnosť riešiť výzvy, ktorým čelí.

¹² Spoločné oznámenie JOIN(2020) 17 final z 25. 11. 2020.

26. EÚ bude naďalej podporovať **posilňovanie bilaterálnych obchodných a investičných vzťahov** s Jordánskom ako dôležitý prostriedok pre investície, rast a tvorbu pracovných miest. EÚ bude naďalej podporovať Jordánsko v jeho úsilí o zlepšenie výkonnosti v oblasti vývozu prostredníctvom stimulovania jeho všeobecnej vývozej kapacity a konkurencieschopnosti a dosiahnutia užšej integrácie do globálnych hodnotových reťazcov. Na tento účel bude EÚ Jordánsko podporovať v jeho úsilí o pomoc jordánskym výrobcom pri plnení konkrétnych technických, sanitárnych a rastlinolekárskejších požiadaviek, čím sa prevádzkovateľom podnikov umožní vo väčšej miere využívať preferenčný prístup na trh EÚ, ktoré už Jordánsko má. Pripomínajúc význam riadneho vykonávania zóny voľného obchodu zriadenej na základe dohody o pridružení, a to aj zabezpečením transparentného a predvídateľného regulačného prostredia pre hospodárske subjekty, je EÚ pripravená preskúmať ďalšie kroky na vzájomné uľahčenie dvojstranného obchodu a investícií vrátane prehĺbenia existujúcej zóny voľného obchodu.

27. EÚ oceňuje Jordánsko za uľahčenie prístupu utečencov na formálny trh práce a ich inkluzívnej účasti na ňom a nabáda ho na pokračovanie v tomto úsilí. EÚ víta významný pokrok, ktorý sa v roku 2021 dosiahol v súvislosti s vydaním rekordných 62 000 pracovných povolení pre sýrskych utečencov, a vyzýva Jordánsko, aby preskúmalo možnosť otvorenia ďalších odvetví pre účasť na trhu práce, čo by prinieslo obojstranné výhody. EÚ tiež nabáda Jordánsko, aby pokračovalo v úsilí o zníženie počtu utečencov bez dokladov. EÚ nabáda Jordánsko na zintenzívnenie úsilia o pokračujúce vykonávanie systému voľnejších pravidiel pôvodu, propagovanie jeho prínosov pre potenciálnych investorov v súkromnom sektore a na pokročenie vo všeobecnejších iniciatívach na zlepšenie investičného prostredia, čo by pre hospodárstvo pravdepodobne malo širšie vedľajšie prínosy nad rámec iniciatívy o pravidlách pôvodu. EÚ zostáva pripravená preskúmať v úzkej spolupráci s jordánskymi orgánmi ďalšie merateľné prostriedky zodpovedajúce zamestnaniu v rámci uvedeného systému, a to s prihliadnutím na spravodlivé pracovné podmienky.

28. EÚ bude ďalej podporovať politiky a programy zamerané na zlepšenie prístupu ku **vzdelávaniu a odbornému vzdelávaniu a príprave, ktoré reagujú na potreby pracovného trhu**, a ich kvality, pričom sa bude väčší dôraz klásť na analytické myslenie, podnikavosť, rozvoj súkromného sektora a nové technológie, a to najmä v záujme zlepšovania pracovných príležitostí pre mladých ľudí.

29. V rovnakom duchu bude prebiehať zvýšená **mobilita študentov a zamestnancov**, ako aj projekty zamerané na budovanie kapacít prostredníctvom programu Erasmus+ a ďalších programov. EÚ víta najmä úspech jordánskych univerzít v rámci programu Erasmus+ (oblasť budovania kapacít) do roku 2020 a očakáva dobrú úroveň účasti na novom programe platnom od roku 2021, čo prinesie aj príležitosti na spoluprácu medzi jordánskymi a európskymi organizáciami odborného vzdelávania a prípravy, ako aj mládežníckymi organizáciami.

30. EÚ bude naďalej úzko spolupracovať s Jordánskom s cieľom prispieť k tomu, aby všetky deti, dievčatá i chlapci, žijúce v krajine mali bez výnimky rovnaké príležitosti chodiť do školy a získať základné **kvalitné vzdelanie**. EÚ poskytla dôležitú podporu pri budovaní škôl, umožnila zápis sýrskych študentov do formálneho vzdelávacieho systému, ako aj zamestnávanie a odbornú prípravu učiteľov. EÚ je pripravená podporiť úsilie o vypracovanie a modernizáciu učebných osnov, a to aj vzhľadom na ústavné zmeny, a najmä podporovať občiansku výchovu detí, vychovať z nich aktívnych a zodpovedných občanov, a prispieť tak k úsiliu o modernizáciu politického systému v Jordánsku.

31. EÚ zostáva odhodlaná zlepšiť integráciu **výskumu a inovácie** do vzdelávania a programov technického a odborného vzdelávania a prípravy (TVET), ako aj do investícií verejného a súkromného sektora. Intenzívnejšia spolupráca medzi výskumnými centrami, centrami inovácie a malými a strednými podnikmi bude mať pozitívny vplyv na konkurencieschopnosť Jordánska. EÚ nabáda Jordánsko, aby v plnej miere využívalo program Horizont Európa a iniciatívy týkajúce sa mobility a partnerstva v oblasti výskumu a aby sa pripojilo k programu EÚ Kreatívna Európa.

32. EÚ víta skutočnosť, že 11. decembra 2018 bolo podpísané vykonávacie ustanovenie týkajúce sa účasti Jordánska na **Partnerstve pre výskum a inováciu v oblasti Stredozemia (PRIMA)**, ktoré Jordánsku umožní začleniť ambiciózne program spoločne financovaného výskumu do kľúčových oblastí hospodárenia s vodami a jeho vzťahu k poľnohospodárstvu a výrobe potravín.

33. EÚ víta záujem Jordánska o spoluprácu v oblasti kozmického priestoru, a to aj pokiaľ ide o Európsku prekryvnú službu geostacionárnej navigácie (EGNOS)/Galileo, a so záujmom očakáva začatie rokovaní o rozšírení pokrytia službou EGNOS na Jordánsko a širší región.

34. EÚ víta významný pokrok Jordánska pri plnení jeho vnútroštátne stanoveného príspevku. Boj proti zmene klímy zostáva pre EÚ jednou z najvyšších priorít. Doteraz prijaté opatrenia vrátane plánu zeleného rastu predstavujú dôležité kroky vpred pri prechode na udržateľné a klimaticky neutrálne hospodárstvo. EÚ sa snaží zintenzívniť spoluprácu s Jordánskom s cieľom urýchliť prechod na čistú energiu a podporiť politiky zelenej obnovy. Prioritami spoločného úsilia v Jordánsku bude zvyšovanie kapacít na adaptáciu na zmenu klímy a znižovanie rizika katastrof, ako aj boj proti zhoršovaniu životného prostredia. EÚ sa chce i naďalej aktívne angažovať v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov a energetickej efektívnosti (v súlade so stratégiou sektora energetiky Jordánska na roky 2020 – 2030), prepojení regionálnych plynových a elektrických sietí a prechodu na bezpečné a udržateľné nízkouhlíkové hospodárstvo. EÚ podporuje rast založený na efektívnom využívaní zdrojov, udržateľný manažment prírodných zdrojov a program **zeleného rastu** v Jordánsku. EÚ posilní strategickú spoluprácu s medzinárodnými finančnými inštitúciami a súkromným sektorom s cieľom podporiť rozvoj udržateľných investičných príležitostí v súlade s vnútroštátnymi prioritami. EÚ bude s Jordánskom spolupracovať v rámci podpory inovačného výskumu a riešení založených na poznatkoch v oblasti boja proti zmene klímy a v rámci podpory prechodu na čistú, bezpečnú a udržateľnú energiu.

35. EÚ podporuje **uplatňovanie hľadiska životného prostredia** v rozvojových odvetviach, najmä pokiaľ ide o zásobovanie vodou vrátane úpravy a sietí odpadovej vody, nakladanie s tuhým odpadom a využívanie zelenej energie. EÚ uznáva dôležitosť zabezpečenia zásobovania vodou v Jordánsku a opätovne potvrdzuje ochotu spolupracovať s Jordánskom s cieľom ďalej zlepšovať efektívnosť a udržateľnosť hospodárenia s vodnými zdrojmi, a podporovať tak iniciatívu Tímu Európa pre udržateľné hospodárenie s vodami a v rámci toho aj vykonávanie **projektu odsolovania a prepravy vody z Aqaby do Ammánu** (Aqaba – Amman Water Desalination and Conveyance – AAWDC). EÚ víta pozitívny výsledok konferencie darcov pre tento projekt, ktorá sa konala 31. marca 2022, a popri svojom prísľube, ktorý oznámila pri tejto príležitosti, zostáva pripravená ďalej ho podporovať. V tejto súvislosti EÚ podporuje a nabáda na riadne hospodárenie s vodami prostredníctvom niekoľkých minulých alebo prebiehajúcich sektorových reforiem s cieľom zabezpečiť efektívnosť a životaschopnosť projektu: obnova vnútroštátnej vodnej siete, cenová a poľnohospodárska reforma s cieľom znížiť plytvanie vodou. EÚ tiež opätovne zdôrazňuje svoju podporu regionálnym projektom, ktoré môžu byť v duchu podpory regionálnej spolupráce prínosom aj pre palestínsku stranu (napr. modernizácia mosta kráľa Husajna). EÚ tiež víta súhlas Jordánska so zriadením Investičnej platformy EÚ a Jordánska, ktoré má byť fórom na identifikáciu a prípravu budúcich investičných projektov v súlade s vnútroštátnymi prioritami Jordánska a v koordinácii s dvojstrannými a viacstrannými darcami, čo by Jordánsku umožnilo v plnej miere využiť príležitosti ponúkané v rámci investičnej platformy susedstva a nového systému záruk Európskeho fondu pre udržateľný rozvoj plus (EFSD+).

Posilnenie dobrej správy vecí verejných, právneho štátu, demokratickej reformy a dodržiavania ľudských práv

36. Dodržiavanie **demokratických zásad, základných slobôd a ľudských práv** predstavuje jeden z hlavných pilierov dohody o pridružení medzi EÚ a Jordánskom. EÚ naďalej vysoko oceňuje stály dialóg na politickej úrovni a na úrovni vysokých úradníkov a ďalej bude povzbudzovať a podporovať úsilie o napredovanie v oblasti právneho štátu, zvyšovanie transparentnosti a zriaďovanie účinných a zodpovedných inštitúcií pri súbežnej ochrane a presadzovaní ľudských práv pre všetkých. EÚ by uvítala ďalšiu spoluprácu s Jordánskom v tejto oblasti. EÚ oceňuje prebiehajúce úsilie o podporu účinného, nezávislého a dobre fungujúceho justičného systému, ktoré by malo pokračovať, pričom bude ďalej spolupracovať s Jordánskom na rozširovaní systému právnej pomoci a podporovať pritom aj úlohu občianskej spoločnosti v tejto oblasti. EÚ bude Jordánsko naďalej podporovať pri vykonávaní stratégie v oblasti reformy súdnictva, a to aj prostredníctvom podpory prepojenia medzi právnym štátom a bezpečnosťou a medzinárodnej justičnej spolupráce. V tejto súvislosti EÚ zdôrazňuje, že je potrebné zabezpečiť transparentnosť a právne záruky vo všetkých fázach trestných konaní, a to aj na súdoch pre štátnu bezpečnosť, ale aj zaviesť právne záruky pri administratívnom zaistení, pričom poukazuje na potrebu obmedziť využívanie administratívneho zaistenia a zabezpečiť v takýchto prípadoch súdny dohľad.

37. EÚ víta ciele, ktoré predložilo jordánske vedenie, pokiaľ ide o **politickú modernizáciu, posilnenie úlohy parlamentu** a podporu **systému politických strán** v krajine. EÚ v tejto súvislosti víta odporúčania kráľovského výboru na modernizáciu politického systému a je pripravená podporovať ich vykonávanie vždy, keď je to možné. EÚ poukazuje na dôležitosť začleňovania mladých ľudí a žien a nabáda na ďalšie úsilie o zabezpečenie plnej reprezentatívnosti inštitúcií. Poukazuje tiež na význam občianskej a politickej účasti, v tejto súvislosti víta prijatie zákona o politických stranách a volebného zákona a so záujmom očakáva ich vykonávanie. EÚ je pripravená podporovať programy občianskeho vzdelávania v spolupráci s ministerstvom školstva. EÚ prikladá dôležitosť ochrane slobody presvedčenia, prejavu, združovania a pokojného zhromažďovania a poukazuje na kľúčovú úlohu médií, nezávislých novinárov a občianskej spoločnosti. EÚ tiež nabáda na revíziu príslušného právneho rámca vrátane zákona o počítačovej kriminalite a obranných nariadení tak, aby boli v súlade s medzinárodnými normami, a je pripravená takúto revíziu podporiť.

37a. EÚ víta zriadenie výboru na modernizáciu verejného sektora a ambiciózne harmonogram na vypracovanie plánu do konca júna 2022. EÚ nabáda na vypracovanie konkrétnych opatrení na zlepšenie poskytovania verejných služieb, vybudovanie efektívnych a účinných verejných inštitúcií a dosiahnutie zvýšenej účasti verejnosti a je pripravená poskytnúť v tomto smere podporu. EÚ tiež víta prebiehajúci dialóg jordánskych orgánov s relevantnými zainteresovanými stranami o určení možných oblastí rastu viacerých dôležitých hospodárskych odvetví s cieľom vypracovať komplexný hospodársky plán.

38. EÚ opätovne zdôrazňuje, že je dôležité zaistiť bezpečné a priaznivé prostredie (online aj offline) pre občiansku spoločnosť, médiá a novinárov, ktoré môže prispieť k rozvoju a modernizácii krajiny, a nabáda Jordánsko, aby v tejto súvislosti prijalo primeraný právny rámec. Berúc na vedomie výzvy, ktorým čelí občianska spoločnosť, EÚ nabáda na vytvorenie dynamickej občianskej spoločnosti ako príspevku k budovaniu mierovej, spravodlivej, inkluzívnej a demokratickej spoločnosti, ako aj k podpore poskytovania služieb a zvyšovanie informovanosti v súvislosti s prebiehajúcim úsilím o politickú modernizáciu a je naďalej odhodlaná tieto procesy podporovať. EÚ uznáva legitímne obavy Jordánska v súvislosti s bezpečnosťou a bojom proti terorizmu, stále je však názoru, že najlepším prostriedkom boja proti radikalizácii je otvorená, inkluzívna a odolná spoločnosť, v ktorej sa presadzujú a chránia ľudské práva a základné slobody.

39. EÚ nabáda Jordánsko, aby ďalej posilňovalo svoj právny rámec tak, aby bol plne v súlade s normami dohovoru OSN proti mučeniu, ktorého je Jordánsko zmluvnou stranou, a to aj prostredníctvom kriminalizácie všetkých foriem mučenia a zlého zaobchádzania. EÚ nabáda Jordánsko, aby ratifikovalo opčný protokol k dohovoru OSN proti mučeniu, a vyzýva na pokračovanie vo vyšetrovaní všetkých údajných prípadov mučenia a stíhanie páchateľov. EÚ ďalej vyzýva Jordánsko, aby vykonalo odporúčania v rámci všeobecného pravidelného preskúmania (UPR).

40. EÚ nabáda Jordánsko, aby dosiahlo ďalší pokrok, pokiaľ ide o rodovú rovnosť, plné uplatňovanie ľudských práv žien a dievčat a posilnenie ich postavenia, ako aj o odstránenie sexuálneho a rodovo motivovaného násillia. V tejto súvislosti by sa mala osobitná pozornosť venovať deťom, skorým a núteným sobášom a „ochrannej starostlivosti“, prístupu k spravodlivosti pre ženy a úplnému vykonávaniu právneho rámca na ochranu uplatňovania ľudských práv žien a obetí sexuálneho a rodovo motivovaného násillia. EÚ je pripravená podporiť jordánsku národnú stratégiu pre ženy a jej národný akčný plán na vykonávanie rezolúcie Bezpečnostnej rady Organizácie Spojených národov č. 1325 o ženách, mieri a bezpečnosti.

41. EÚ oceňuje úsilie Jordánska o zachovanie mierového náboženského spolunažívania a je pripravená ho podporiť. Víta iniciatívy zamerané na podporu multikulturalizmu a kultúrnej rozmanitosti, ktoré by tiež predstavovali pozitívny príklad pre celý región.

42. Hoci bola posledná poprava vykonaná v marci 2017, EÚ vyjadruje poľutovanie nad tým, že Jordánsko v roku 2014 prestalo uplatňovať *de facto* moratórium na **trest smrti**, a vyzýva ho, aby toto moratórium obnovilo s konečným cieľom zrušiť trest smrti.

43. EÚ so záujmom očakáva reformu jordánskeho právneho a inštitucionálneho rámca týkajúceho sa ľudského práva na súkromie, ako aj ochrany osobných údajov a je pripravená podporiť úsilie, ktoré Jordánsko v tejto súvislosti vynaloží.

Vykonávanie partnerstva EÚ a Jordánska v oblasti mobility

44. Migrácia a mobilita sú prierezovou otázkou v spolupráci medzi EÚ a Jordánskom, a to aj v kontexte riešenia problematiky obchodovania s ľuďmi, najmä žien a neplnoletých osôb v zraniteľnej situácii. EÚ víta iniciatívy realizované v rámci partnerstva v oblasti mobility a podporuje aktívne preskúmanie ďalších možností spolupráce v tomto rámci. EÚ víta dvojstranné rokovania o dohodách o **zjednodušení vízového režimu** a **readmisii** osôb s neoprávneným pobytom, ktoré sa začali v novembri 2016, a je pripravená napredovať v procese rokovaní s cieľom dosiahnuť komplexnú dohodu.